

Województwo zachodniopomorskie

Język włoski

**Sprawozdanie z egzaminu maturalnego
w roku 2016**

Opracowanie

Anna Opolska-Waszkiewicz (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Hanna Florczak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcicka (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa zachodniopomorskiego

Monika Adamczyk (OKE w Poznaniu)
Marcin Jakubowski (OKE w Poznaniu)
Jacek Pietrzak (OKE w Poznaniu)

Język włoski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka włoskiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		6
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	6
	z techników	-
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5
	ze szkół publicznych	5
	ze szkół niepublicznych	1
	kobiety	5
	mężczyźni	1
	bez dysleksji rozwojowej	4
	z dysleksją rozwojową	2

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 2. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		3	
Liczba zespołów egzaminatorów*		-	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		1	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Tabela 3. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	6	-	-	-	-	94	-	100
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	6	-	-	-	-	94	-	100
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	4	-	-	-	-	92	-	100
z dysleksją rozwojową	2	-	-	-	-	100	-	100

* Parametry statystyczne są podawane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 4. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	1.2.		83
	1.3.		67
	1.4.		100
	1.5.		100
	2.1.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	100
	2.2.		100
	2.3.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	100
	2.4.		100
	3.1.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	100
	3.2.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	3.3.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	100
	3.4.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	3.5.		100
	3.6.		100
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.
4.2.		100	
4.3.		83	
4.4.		83	
5.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83
5.2.		3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	83
5.3.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	100
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	67
6.2.			100
6.3.			100
6.4.			100
6.5.		3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	83
7.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	100
7.2.			83
7.3.	100		
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	100
	8.2.		100
	8.3.		100
	8.4.		83
	8.5.		100
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	100
	9.2.		100
	9.3.		100
	9.4.		100
	9.5.		83

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.1) Zdający opisuje ludzi [...] i czynności. 5.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości [...]. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie [...]. 5.7) Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań. 5.8) Zdający opisuje intencje [...]. 7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	treść	100
		5.8) Zdający opisuje intencje [...]. 7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	spójność i logika wypowiedzi	92
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	83
			poprawność środków językowych	92

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka włoskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 5. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		12
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	11
	z techników	1
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	5
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	7
	ze szkół publicznych	11
	ze szkół niepublicznych	1
	kobiety	11
	mężczyźni	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 6. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		8	
Liczba zespołów egzaminatorów*		-	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		1	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Tabela 7. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	12	-	-	-	-	76	-
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	11	-	-	-	-	75	-
z techników	1	-	-	-	-	84	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 8. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	92
	1.2.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	100
	1.3.	2.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	67
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	2.2.		100
	2.3.		83
	2.4.		92
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83
	3.2.		83
	3.3.		92
	3.4.		75
	3.5.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	92
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	92
	4.2.		75
	4.3.		83
	4.4.		58
	5.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	92
	5.2.		83
	5.3.		92
	5.4.		92
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	75
	6.2.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	83
	6.3.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	100
	6.4.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	92
6.5.	92		
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	33
	7.2.		58
	7.3.		100
	7.4.		83
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	67
	8.2.		50
	8.3.		33
	8.4.		67
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	42
	9.2.		58
9.3.	50		
9.4.	33		

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.	zgodność z poleceniem	78
		5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	spójność i logika wypowiedzi	79
		1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	67
			poprawność środków językowych	72

Komentarz*

(*ze względu na małą liczbę przystępujących komentarz do zadań dotyczy całej populacji tegorocznych absolwentów zdających język włoski)

Poziom podstawowy

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka włoskiego na poziomie podstawowym, za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym uzyskali średnio 81% punktów. Najwyższe wyniki zdający osiągnęli za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej, w obu kategoriach średni wynik wyniósł 82% punktów. Nie sprawiły zdającym trudności zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstów pisanych (średni wynik – 81%) oraz znajomość środków językowych (średni wynik – 79% punktów).

W zakresie rozumienia ze słuchu zdający nie mieli większych trudności z rozwiązaniem zadań, które sprawdzały ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 83% punktów). W zadaniach 2.1. – 2.4., które sprawdzały umiejętność określania głównej myśli tekstu oraz określania kontekstu wypowiedzi, poprawne odpowiedzi wskazało od 80% do 88% zdających. Najłatwiejsze w tej części arkusza było zadanie 3.1., w którym umiejętnością określania kontekstu wypowiedzi wykazało się 94% maturzystów.

Trudniejsze były zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Średni wynik wyniósł 80% punktów, ale poziom wykonania poszczególnych zadań był zróżnicowany (od 66% do 91% poprawnych odpowiedzi). Przyjrzyjmy się zadaniu 1.3., które sprawiło zdającym trudność.

Fragment zadania:

1.3.	Sul blog di Laura i veterinari danno consigli sui gatti.	V	F
-------------	--	----------	----------

Fragment transkrypcji:

Molte persone mi scrivono chiedendo consigli veterinari. Penso di creare anche questa sezione. Mi aiuteranno due amici che vogliono cominciare a studiare alla facoltà di veterinaria.

Zdający, którzy poprawnie rozwiązyali to zadanie i uznali zdanie 1.3. za fałszywe, zwrócili uwagę na fragment, w którym Laura informuje, że dopiero zamierza stworzyć dział porad weterynaryjnych na swoim blogu oraz że pomogą jej w tym przyjaciele, którzy zamierzają studiować weterynarię. Laura mówi więc o planach, a nie o aktualnym stanie rzeczy. Jednak 34% zdających uznało to zdanie za prawdziwe. Prawdopodobnie zasugerowali się oni słowami *veterinari* oraz *consigli*, które pojawiły się zarówno w zdaniu 1.3., jak i w przytoczonym fragmencie wypowiedzi Laury.

Podobnie jak w obszarze rozumienia ze słuchu, również i w części arkusza sprawdzającej umiejętność rozumienia tekstów pisanych zdający wyższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 84% punktów) niż za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 77% punktów). Najwyższe wyniki uzyskali maturzyście za rozwiązanie zadań wymagających określenia głównej myśli poszczególnych części tekstu (zadanie 4.1. – 95% poprawnych odpowiedzi) oraz określania głównej myśli tekstu (zadanie 5.3. – 94% poprawnych odpowiedzi). Zdający nie mieli również problemów z umiejętnością określania intencji nadawcy/autora tekstu (zadanie 5.2. – 85% poprawnych odpowiedzi).

Jednak nie wszystkie zadania na określenie głównej myśli poszczególnych części tekstu były dla tegorocznych maturzystów jednakowo łatwe. W zadaniu 4.4. część zdających miała trudności z prawidłowym przyporządkowaniem zdania do podanego fragmentu tekstu (średni wynik – 72% punktów).

Fragment zadania:

- A. Sono riuscito a fare l'acquisto dei miei sogni.
- B. Ho sbagliato creando una nuova password.
- C. Ho ricevuto una lettera dalla mia fidanzata.
- D. Il mio comportamento è cambiato.
- E. Mi hanno rubato la password.
- F. Sono rimasto solo.

4.4.	A
------	---

Un mese dopo, ancora una volta, il server mi ha chiesto di creare una nuova password. Ho pensato a un nuovo scopo da realizzare. Questa volta non avevo nessun problema. La mia password è diventata Risparmiaper@4ruote. Dopo alcuni mesi sono riuscito a comprarmi un'automobile di seconda mano. L'avevo sempre desiderata.

Atrakcyjnymi dla zdających okazały się dystraktory B. oraz E. Prawdopodobnie ci zdający, którzy wskazali nieprawidłową odpowiedź, zasugerowali się słowem *la password*, występującym w tekście oraz w zdaniach podanych nad tekstem, nie zwracając uwagi na kontekst, w jakim jest ono użyte.

Spośród zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji najwięcej problemów przysporzyło zdającym zadanie 6.1.

Fragment tekstu:

Come spostarsi? Io sono di Milano e lì mi sposto sempre con la metropolitana. Roma ha solo 3 linee della metropolitana, quindi è difficile sbagliare. Gli autobus e i tram non sono puntuali, ma formano una rete efficiente. Io però ho deciso di girare per Roma esclusivamente camminando. Comunque la prossima volta che ci andrò penso di provare il bikesharing. Costa poco e la bicicletta sembra ideale per scoprire Roma in piena libertà.

- 6.1.** L'autrice del testo si spostava a Roma
- A. in tram e autobus.
 - B. in metropolitana.
 - C. in bicicletta.
 - D. a piedi.

Prawidłową odpowiedź **D.** wskazało 65% zdających. Wykazali się oni znajomością czasownika *camminare* – chodzić (*ho deciso di girare per Roma esclusivamente camminando*), który jest synonimiczny do wyrażenia *spostarsi a piedi* użytego w zadaniu. Atrakcyjnym dla zdających okazał się dystraktor C. Prawdopodobnie zasugerowali się oni ostatnim zdaniem w przytoczonym powyżej fragmencie tekstu, mówiącym o tym, że rower wydaje się być idealnym środkiem transportu do zwiedzania Rzymu. Jednak kontekst tego stwierdzenia jest inny: autorka mówi, że być może skorzysta z tego środka lokomocji następnym razem.

Stosunkowo trudne okazało się także zadanie 7. (średni wynik – 79% punktów) sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Największym wyzwaniem dla zdających było uzupełnienie luki 7.2.

Fragment tekstu:

È una bella ragazza e ha un fidanzato, uno studente, che la chiama con la prima sillaba del suo nome "Cri". Il fidanzato ha l'abitudine di visitare una pasticceria di fronte a casa sua. Lì compra delle praline. **7.2. B** A lei questi dolcetti piacciono tanto. I due innamorati frequentano sempre la stessa pasticceria.

- A. Sceglie una pasticceria ogni giorno diversa.
- B. Le porta sempre agli appuntamenti con la sua Cri.
- C. Questo nome è legato ad una romantica storia d'amore.
- D. Grazie alla loro intuizione le Cri-Cri ottengono successo.
- E. E così il pasticcere decide di dare questo nome ai suoi dolci.

Poprawnej odpowiedzi w tym zadaniu udzieliło 73% zdających. Zadanie wymagało zrozumienia całości tekstu i umiejętności dostrzeżenia związków logicznych między wstawianym zdaniem a zdaniami przed luką i po niej. W zdaniu poprzedzającym lukę mowa jest o pralinkach, słowo *dolcetti* pojawia się również za luką 7.2. Pasujące zdanie **B.** zawiera zaimek *le*, zastępujący rzeczownik *praline*. Jedną ze wskazówek do poprawnego rozwiązania zadania było zauważenie tego gramatycznego powiązania pomiędzy sąsiadującymi zdaniami. Spośród osób, które udzieliły niepoprawnej odpowiedzi najczęściej wybrało zdanie A. O atrakcyjności tego dystraktora mogło prawdopodobnie zadecydować pojawiające się w tym zdaniu słowo *pasticceria*, które użyte było również we fragmencie poprzedzającym lukę oraz następującym po luce 7.2. Jednak użyte wyrażenia *visitare una pasticceria di fronte a casa sua* oraz *frequentano sempre la stessa pasticceria* w jednoznaczny sposób wykluczają poprawność dystraktora A.

W części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych średni wynik wyniósł 79% i był niższy niż wyniki uzyskane przez zdających w pozostałych obszarach umiejętności. Zdający uzyskali wyższe wyniki za zadaniami sprawdzające znajomość słownictwa niż za te, które sprawdzały znajomość środków językowych. Najtrudniejsze okazało się zadanie 8.4.

Fragment tekstu:

Per costruire questo straordinario villaggio dei sogni **8.4. C** vogliono molti materiali.

8.4.

- A. ne
- B. si
- C. ci

W tym zadaniu 65% zdających udzieliło poprawnej odpowiedzi. Należało wykazać się znajomością partykuły *ci* oraz umiejętnością zastosowania tej partykuły w wyrażeniu *ci vogliono*. Atrakcyjnym okazał się dystraktor B., prawdopodobnie ze względu na popularność występowania zaimka *si* w języku włoskim. Użycie zaimków zwrotnych oraz partykuł *ci* i *ne* zwykle przysparza uczniom dużo problemów w toku nauki.

Maturzyści nie mieli trudności z rozwiązaniem zadania 9., sprawdzającym znajomość słownictwa. 87% zdających prawidłowo rozwiązało zadanie 9.3., w którym należało wykazać się znajomością użycia czasownika *fare* w wyrażeniach *fare colazione* oraz *fare la doccia*. Dla części zdających atrakcyjnym okazał się jednak dystraktor *prendere*. Zdający, którzy udzielili takiej odpowiedzi, prawdopodobnie zasugerowali się używanym w języku polskim wyrażeniem *wziąć prysznic*. Większą trudność sprawiło zdającym zadanie 9.1. (76% poprawnych odpowiedzi). W zadaniu należało wybrać czasownik, który pasuje do dwóch podanych zdań. Wyrażenia *mettersi a letto* oraz *mettersi una gonna* są powszechnie używane w życiu codziennym, ich znajomość nie powinna stanowić trudności dla osób uczących się języka włoskiego. Jednakże część zdających błędnie wybrała dystraktor *stare*, prawdopodobnie ze względu na występowanie tego czasownika

w wielu kontekstach, między innymi w wyrażeniu *stare a letto*. Możliwe też, że część maturzystów nie zwróciła uwagi na zaimbek zwrotny *ti* występujący w podanym zdaniu (*ti devi _____ a letto*) i na fakt, że czasownik ten nie pasował do pierwszego z podanych zdań (*Maria si deve _____ una gonna elegante [...]*).

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający nie mieli większych trudności. W kryterium zgodności z poleceniem uzyskali oni średni wynik 85%. Zdecydowana większość zdających pisała spójne i logiczne teksty, uzyskując w tym kryterium średni wynik 89% punktów. Mniej punktów zdający otrzymali za jakość języka. Średni wynik za zakres środków językowych wyniósł 79% punktów. Tegoroczni maturzyści często posługiwali się podstawowymi strukturami gramatycznymi i mało zaawansowanym słownictwem. Najniższy średni wynik zdający uzyskali w kryterium poprawności językowej (71% punktów). W wypowiedziach zdających pojawiały się błędy językowe oraz ortograficzne. Trzeba pamiętać, że poprawność wypowiedzi może mieć wpływ na wyniki w pozostałych kryteriach; liczne błędy językowe mogą zaburzać spójność i logikę tekstu oraz uniemożliwiać skuteczny przekaz informacji.

Poziom rozszerzony

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka włoskiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średni wynik 67% punktów za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym. Najwyższe wyniki zdający osiągnęli w części arkusza sprawdzającej umiejętność rozumienia ze słuchu (średni wynik – 79% punktów) oraz rozumienie tekstów pisanych (średni wynik – 75% punktów). Stosunkowo dobrze zdający poradzili sobie z tworzeniem wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 67% punktów). Najniższe wyniki tegoroczni maturzyści osiągnęli w części sprawdzającej znajomość środków językowych (średni wynik – 47% punktów).

W odróżnieniu od poziomu podstawowego, zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji sprawiły zdającym mniej trudności niż zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – odpowiednio 81% i 76% punktów).

Poziom wykonania zadań w zakresie rozumienia ze słuchu był zróżnicowany (od 71% do 93% poprawnych odpowiedzi). Przyjrzyjmy się zadaniu 3.1., które sprawdzało umiejętność wyszukiwania informacji i było najtrudniejsze w tej części arkusza.

3.1. Claudia ha tempo per scrivere il suo blog perché

- A. dorme poco.
- B. passeggia raramente.
- C. lascia le pulizie al marito.
- D. prepara piatti velocemente.

Fragment transkrypcji:

Claudia: Non credevo che avrei potuto dire una cosa del genere ma è proprio così. Solo preparare da mangiare impegna tante ore al giorno. E poi passiamo molto tempo all'aperto a fare passeggiate. Devo ringraziare Leonardo e Gloria, i miei figli, che mi hanno costretto a stare sveglia la maggior parte della notte. È spesso nelle ore rubate al sonno che riesco a lavorare, a creare, a scrivere. Per quanto riguarda le pulizie della casa, evito di lasciarle a mio marito. Io preferisco così, perché sono sicura di trovare la casa ben lucida.

Prawidłowej odpowiedzi **A.** udzieliło 71% maturzystów. Wskazanie poprawnej odpowiedzi wymagało od zdających zrozumienia fragmentu tekstu, w którym Claudia wyjaśnia, że z powodu swoich dzieci nie śpi nocą i kosztem snu często pracuje. Spośród zdających, którzy wskazywali niepoprawne odpowiedzi, najwięcej osób wybrało dystraktor C. Prawdopodobnie nie zwrócili oni uwagi na użyty w tekście czasownik *evitare*. Zrozumienie fragmentu, w którym Claudia mówi, że stara się, by to nie mąż sprzątał dom, pozwalało na wyeliminowanie odpowiedzi C.

Zdający nie mieli również trudności z zadaniami sprawdzającymi umiejętność określania intencji autora tekstu (zadanie 1.1. – 79% poprawnych odpowiedzi) oraz określania głównej myśli tekstu (zadanie 1.2. – 80% poprawnych odpowiedzi).

W tej części arkusza w zakresie ogólnego rozumienia tekstu maturzyści uzyskali najniższy wynik za zadanie 1.3., sprawdzające umiejętność oddzielania faktów od opinii.

1.3. Quale delle affermazioni è presentata nel testo come fatto, e non come opinione soggettiva?

- A. I videogiochi aiutano a studiare.
- B. Molti videogiochi non portano profitti.
- C. Alcuni videogiochi rendono aggressivi i giovani.

Transkrypcja:

I videogiochi sono amati dai bambini e dagli adolescenti. Ma allo stesso tempo sono oggetto di diffidenza da parte degli adulti. A molti genitori e insegnanti pare che il movimento del joystick o della consolle sia un'attività senza senso che non porti nessun profitto.

Comunque il prof. Francesco Antinucci, direttore dell'Istituto di Psicologia, ci suggerisce un'altra interpretazione: il videogioco e il computer saranno nuovi ed efficaci strumenti di studio. Se questa ipotesi si realizzerà, lo potremo vedere in futuro. Oggi invece la critica punta piuttosto su un altro aspetto. Le ricerche hanno dimostrato che i ragazzi vogliono imitare nella vita reale le situazioni molto violente presenti in certi videogiochi.

Poprawnie rozwiązało to zadanie 73% zdających. W zadaniach tego typu maturzyści muszą każdą z opcji odpowiedzi zakwalifikować jako fakt lub opinię. W zadaniu 1.3. wymagane było wskazanie faktu. Wskazówką do wybrania poprawnej odpowiedzi było występujące w tekście wyrażenie *Le ricerche hanno dimostrato*. Drugą najczęściej wybieraną przez zdających odpowiedzią był dystraktor A. Osoby, które go wskazały, prawdopodobnie odnalazły w tekście informację o pozytywnym wpływie gier komputerowych na naukę, nie zwróciły jednak uwagi na wyrażenia *ci suggerisce un'altra interpretazione* oraz *Se questa ipotesi si realizzerà, lo potremo vedere in futuro.*, które wskazują, że zdanie A. nie może być uznane za fakt.

W części arkusza sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych zdający osiągnęli najwyższe wyniki rozwiązując zadanie sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik za zadanie 5. – 80%). Poziom wykonania zadań sprawdzających umiejętność znajdowania określonych informacji oraz umiejętność ogólnego rozumienia tekstu był bardzo wyrównany (średni wynik dla obu obszarów – 73% punktów).

Najtrudniejsze dla zdających było zadanie 4.4., sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji.

Fragment zadania:

4.1.	Gli scienziati negano la validità degli oroscopi.	C
4.4.	Alcuni consultano gli oroscopi per divertimento e non per conoscere il proprio destino.	C

OROSCOPO

- A. Secoli di progresso della scienza non hanno diminuito l'interesse per l'astrologia. Milioni di persone ci credono ancora e si affidano alle sue capacità profetiche. Tra questi non mancano nemmeno politici o artisti che non prendono mai un appuntamento o una decisione senza aver consultato l'astrologo di fiducia. Molti dirigenti in Italia si affidano ai profili personali astrologici per scegliere il personale. In Italia più della metà degli abitanti crede agli oroscopi, come conferma lo scienziato italiano prof. Bagnasco che da vent'anni con il suo gruppo di fisici verifica le previsioni degli astrologi.
- B. I pianeti influenzano il carattere e la personalità: è una credenza molto più accettata del fatto che nelle stelle si possa leggere il futuro. "Secondo le nostre indagini – afferma il prof. Bagnasco – non molti dei nostri connazionali si sono rivolti a un astrologo per conoscere il proprio destino e quello che gli succederà. Invece ce ne sono tanti che affermano di non credere all'oroscopo ma

di ritrovarsi nelle descrizioni dei segni zodiacali. Però c'è anche chi dice di conoscere tante persone di segni simili che non potrebbero essere più diverse fra loro.”

- C. Se a volte ci sembra che gli oroscopi indovinino quello che avverrà è per il fatto che qualche volta la nostra mente ci “inganna”. Chi consulta un oroscopo coglie solamente le affermazioni che si possono associare agli eventi della sua vita ignorando le parti che non si adattano a lui. Le ricerche degli studiosi, però, lo dicono chiaramente: le previsioni astrologiche possono essere considerate al massimo un genere letterario. Non c'è alcuna corrispondenza tra gli astri e la nostra vita. “E – aggiunge il professore – per fortuna non pochi trattano questa “arte” come un intrattenimento senza cercare predizioni sulla loro sorte. Infatti, la nostra vita è determinata esclusivamente dalle decisioni che prendiamo.”

W zadaniu 4.4. należało wskazać, w której części tekstu mowa o tym, że niektóre osoby sięgają po horoskop dla rozrywki, a nie z chęci poznania własnej przyszłości. Poprawnej odpowiedzi C. udzieliło 50% zdających, odnajdując właściwy fragment tekstu *non pochi trattano questa “arte” come un intrattenimento senza cercare predizioni sulla loro sorte*. Dla zdających, którzy nie potrafili wskazać prawidłowej odpowiedzi, prawdopodobnie dodatkową trudnością była nieznamość pojawiającego się w przedostatniej linijce tekstu słowa *intrattenimento*. Spośród dystraktorów najbardziej atrakcyjna była odpowiedź B., którą zdający wybierali prawdopodobnie sugerując się wyrażeniem *per conoscere il proprio destino*, które pojawiło się zarówno we fragmencie tekstu, jak i w zdaniu 4.4.

Znacznie łatwiejsze było zadanie 4.1., 84% maturzystów udzieliło prawidłowej odpowiedzi. Aby przyporządkować tekst C. do zdania 4.1. należało odnaleźć fragment tekstu mówiący o badaniach naukowych, które kwestionują wartość horoskopów, określając je jako fikcję literacką (*Le ricerche degli studiosi, però, lo dicono chiaramente: le previsioni astrologiche possono essere considerate al massimo un genere letterario.*).

W części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych trudne było zadanie 8., w którym należało przekształcić wyrazy podane w nawiasie. Średni wynik za to zadanie wyniósł 38% punktów.

Największym wyzwaniem okazało się zadanie 8.3., w którym od podanego liczebnika *dieci* należało utworzyć formę *decenni*. Prawidłowo uzupełniło to zdanie 21% zdających. Tegoroczni maturzyści często nie podejmowali się rozwiązania tego zadania, a ci, którzy podali błędne rozwiązania nie poradzili sobie z koniecznością zachowania pełnej poprawności gramatycznej i ortograficznej wpisywanych wyrazów.

W części arkusza sprawdzającej umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający uzyskali średni wynik 67% punktów. Tegoroczni maturzyści w kryterium zgodności z poleceniem osiągnęli średni wynik 71%, a w kryterium spójności i logiki – 82%. Większym wyzwaniem okazały się dla nich dwa pozostałe kryteria podlegające ocenie w wypowiedzi pisemnej. Średni wynik uzyskany przez zdających w kryterium poprawności językowej to 59%. W kryterium zakresu środków językowych zdający osiągnęli nieco niższy średni wynik 57%. Warto zwrócić uwagę na fakt, że jakość języka zaprezentowana przez wielu tegorocznych maturzystów nie spełniała wymagań określonych dla poziomu rozszerzonego. Zdający w dużej mierze posługują się bardzo ograniczonym zakresem środków językowych, używają struktur o wysokim stopniu pospolitości, stosują liczne powtórzenia. Najchętniej używają czasu teraźniejszego i dwóch podstawowych czasów przeszłych (*passato prossimo, imperfetto*), obawiając się użycia form bardziej zaawansowanych, np. czasów zaprzeczonych czy form implicytnych (np. *gerundio presente* i *passato, participio passato*). Sporadycznie pojawiają się odpowiednie dla poziomu rozszerzonego struktury składniowe, takie jak np. zdania warunkowe.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka włoskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych pokazuje, że zdający prawdopodobnie udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie uwagi uczniów na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte, i ich powiązanie z poszczególnymi opcjami odpowiedzi w zadaniu. Wykonanie zadania z podręcznika nie powinno polegać jedynie na sprawdzeniu rozwiązań poprzez odczytanie poprawnych odpowiedzi. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia tych opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.
- ❖ Zadania sprawdzające znajomość środków językowych od lat są dla maturzystów największym wyzwaniem. Wielu zdających uzyskuje niskie wyniki, a czasem nie podejmuje nawet próby rozwiązania tych zadań. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na lekcjach na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywną pracę nad jakością języka uczniów. Tymczasem brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub ograniczony zasób słownictwa może wpływać nie tylko na wynik osiągnięty przez maturzystów w zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu gramatycznego lub słowa). Co więcej, bardzo często pośrednio powoduje to też błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie słuchanych oraz pisanych tekstów, ponieważ brak znajomości struktur leksykalno-gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych dla rozwiązania zadania.
- ❖ Inną ważną umiejętnością, która wymaga szczególnej uwagi podczas zajęć w szkołach, jest umiejętność kojarzenia wyrażen synonimicznych. Identyfikowanie i zestawianie ze sobą wyrażen o podobnym znaczeniu jest szczególnie przydatne w rozwiązywaniu zadań wielokrotnego wyboru. Umiejętność wyrażania myśli przy pomocy różnorodnych środków językowych jest niezbędna przy formułowaniu płynnej wypowiedzi pisemnej. Zatem na doskonalenie tej umiejętności należy poświęcić więcej czasu w procesie edukacyjnym.
- ❖ Maturzyści powinni posiadać świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami). Istotne jest, by nauczyciele, wprowadzając podczas zajęć struktury charakterystyczne dla danego języka, zwracali uwagę uczniów na odmienność sposobu ich funkcjonowania w języku polskim oraz języku obcym. Ograniczy to stosowanie przez maturzystów dosłownych tłumaczeń (tzw. kalek językowych), a w konsekwencji wpłynie pozytywnie na naturalność oraz poprawność ich wypowiedzi.